

Kommittédirektiv

Utvärdering av digital radio m.m.

**Dir.
2001:88**

Beslut vid regeringssammanträde den 8 november 2001.

Sammanfattning av uppdraget

En särskild utredare skall i ett första steg kartlägga och analysera situationen för den digitala distributionen av radio i Sverige och i utlandet. Utredaren skall bl.a. behandla frågor som rör den tekniska utvecklingen, programutbud, frekvensfördelning, ekonomiska aspekter, andra distributionsmetoder för digital ljudradio än DAB (Digital Audio Broadcasting). Grundlagsfrågor skall inte behandlas. Utredaren skall redovisa detta inledande arbete senast den 15 april 2002.

Utredaren skall i ett andra steg analysera den digitala radions framtidsförutsättningar. I detta andra skede kommer parlamentarisk medverkan att krävas. Regeringen avser att återkomma i frågan om analysens omfattning och inriktning samt om sådan kompletterande medverkan.

I uppdraget ingår kontakter med Sveriges Radio AB, Sveriges Utbildningsradio AB, Teracom AB, Radioutgivareföreningen samt andra berörda parter.

Uppdraget skall vara slutfört senast den 31 december 2002.

Bakgrund

År 1995 beslutade riksdagen att låta Sveriges Radio AB (SR), Sveriges Utbildningsradio AB (UR) och privata programföretag, efter särskilda beslut av regeringen, påbörja försök med digitala radiosändningar (prop. 1994/95:170, bet. 1994/95:KU47, rskr. 1994/95:369). Som motiv för beslutet anfördes bl.a. att den digitala tekniken ger bättre ljudkvalitet,

effektivare utnyttjande av frekvensutrymme, större tålighet mot störningar och möjlighet att sända bilder och text i radio.

Syftet med att inleda försöket var att SR, UR och andra radioföretag skulle få möjlighet att pröva den nya tekniken och att ge allmänheten möjligheter att bedöma för- och nackdelar med denna. Sändningarna skulle inledningsvis förekomma i ett begränsat antal områden i såväl storstadsregionerna som andra delar av landet. Sändningsverksamheten startade i september 1995. Av nämnda proposition framgick också att verksamheten skulle utvärderas när sändningarna pågått några år.

Riksdagen fattade den 12 juni 2001 beslut om framtida riktlinjer för en radio och TV i allmänhetens tjänst (prop. 2000/01:94, bet. 2000/01:KrU8, rskr. 2000/01:268). Av propositionen framgår att det mot bakgrund av radions stora betydelse för public service-verksamheten är viktigt att en radio i allmänhetens tjänst på olika sätt använder ny teknik för att utveckla och förnya sin verksamhet. I propositionen uttalar regeringen att verksamheten med digital radio snarast måste utvärderas och att regeringen avser att ge en kommitté ett sådant uppdrag. Regeringen föreslår också att SR skall minska kostnaderna för de digitala sändningarna i marknätet i avvaktan på regeringens ställningstagande till utvärderingen. Riksdagen fattade beslut i enlighet med regeringens förslag. Kulturutskottet framhåller i sitt betänkande att utredningen bör tillsättas och arbeta skyndsamt samt att utredningens resultat bör avvaktas innan beslut fattas om den fortsatta DAB-utvecklingen.

Det system för digitala ljudradiosändningar (Digital Audio Broadcasting, DAB) som används i Sverige och övriga Europa innebär att fyra till sex programkanaler sänds ut samtidigt i en multiplex, ett s.k. kanalknippe. I Sverige finns för närvarande frekvensutrymme för två kanalknippen, varav det ena kan delas upp regionalt.

SR har tillgång till hela sändningsutrymmet i den rikstäckande frekvensen. I det regionala sändningsutrymmet disponerar SR 25–40 procent av det totala utrymmet beroende på sändningsområde. Resten av det regionala sändningsutrymmet har reserverats för den privata lokalradion. Inga kommersiella radiobolag utnyttjar i dag detta sändningsutrymme.

För tillståndsperioden 1997 t.o.m. 2001 har SR tilldelats extra medel ur rundradiokontot för digital sändningsverksamhet.

Uppdraget

En särskild utredare skall i ett första steg kartlägga och analysera situationen för den digitala radion i Sverige och i utlandet.

Frågor som rör den tekniska utvecklingen på området, tillgången till mottagarutrustning, programutbud och frekvensfördelning skall särskilt uppmärksammas. Grundlagsfrågor skall inte behandlas. Public service-företagens roll och möjligheter skall beskrivas och analyseras. Erfarenheter från distributörer, producenter och användare skall inhämtas. Även ekonomiska aspekter skall beaktas.

De kommersiella aktörernas roll och betydelse på marknaden skall analyseras. I uppdraget skall även ingå att studera andra distributionsmetoder för digital ljudradio än DAB-tekniken.

Situationen i andra länder där radiosändningar med digital teknik förekommer skall beskrivas och analyseras. Erfarenheter från distributörer, producenter och användare även i dessa länder bör inhämtas. Public service-företagens betydelse och möjligheter i dessa länder skall särskilt studeras.

Den särskilde utredaren skall i ett andra steg analysera den digitala radions framtidsförutsättningar. Vid den analysen krävs parlamentarisk medverkan. Regeringen avser att återkomma i frågan om analysens omfattning och inriktning samt om sådan kompletterande medverkan.

Utredningsarbetet

I uppdraget ingår kontakter med Sveriges Radio AB, Sveriges Utbildningsradio AB, Teracom AB, Radioutgivareföreningen samt med andra berörda parter. Utredaren skall samråda med utredningen om översyn av radio- och TV-lagen m.m. (Ku2000:01) samt med utredningen om ny lagstiftning och myndighetsorganisation inom området för elektronisk kommunikation (N2001:07).

Det första steget av uppdraget med kartläggning och analys av situationen för den digitala radion skall redovisas senast den 15 april 2002.

Uppdraget skall i övrigt vara slutfört senast den 31 december 2002.

(Kulturdepartementet)